

FERSKVANDSFISKERIBLADET

Udgivet af Ferskvandsfiskeriforeningen For Danmark – Anno 1902

Nr. 1 - 120. årg. Januar-februar 2022

Mod lysere tider

Tværfaglig interesseorganisation for
lystfiskeri - ferskvandsfiskeri - akvakultur og bredejerinteresser

Formanden skriver:

Efter en ikke særlig streng vinter, går det nu mod lysere tider, og selvom vi nok endnu - i skrivende stund – godt kan nå at få både sne og is – så ser det hele dog ret lovende ud. Ikke mindst har vi vel grund til at være optimister og glæde os over, at vi nu stort set er i fuld gang med at sige

farvel til Corona-19, som de seneste år har givet mange ubehagelige oplevelser. Forude ligger også ferskvandsfiskernes årsmøde, der som regel - dog ikke sidste år, da coronaen spændte ben – er blevet afviklet i Langå.

Læs i annoncen på side 17 her i bladet om vores årsmøde den 23. april . – Mød op og tilkendegiv gerne dine meninger om ferskvandsfiskeriet og de fremtidige muligheder, vi gerne vil kæmpe for i vores 120 år game I forening. Bemærk formaliter med hensyn til deltagelse og fremsendelse af forslag m.m.

**Niels Barslund, formand for
Ferskvandsfiskeriforeningen
for Danmark**

Indholdsfortegnelse

Formanden skriver.....	2
Havørred i Lillebælt skal hjælpes af stenrev.....	3-5
Efterladte boreplatforme kan blive oaser	6-10
Slut med erhvervsfiskeri på Arresø	11-16
Indkaldelse til årsmøde hos ferskvandsfiskerne	17
Indvandring af åleyngel til danske vandløb	19-21
Sæler på Bornholm	22-23
Pukkelaksen breder sig i Danmark.....	24-26
Advarsel mod at spise fisk fra Mølleå-søerne	27-29
Perlemuslinger fundet i Varde Å	30-31

Havørred i Lillebælt hjælpes af stenrev

- Det sker for at havørreder kan klare den farefyldte overgang fra vandløb til livet i havet

Forskning skal vise, om et stenrev ved udmundingen af en å kan bidrage til, at flere ørreder klarer den farefyldte overgang til livet i havet.

Hvert år vandrer i tusindevis af små havørreder – også kaldet smolt – ned gennem danske vandløb og ud i havet. Denne vandring fra ferskvand til saltvand er en del af havørredens naturlige livscyklus, og Karin Stubgaard fra DTU Aqua skriver i en artikel,

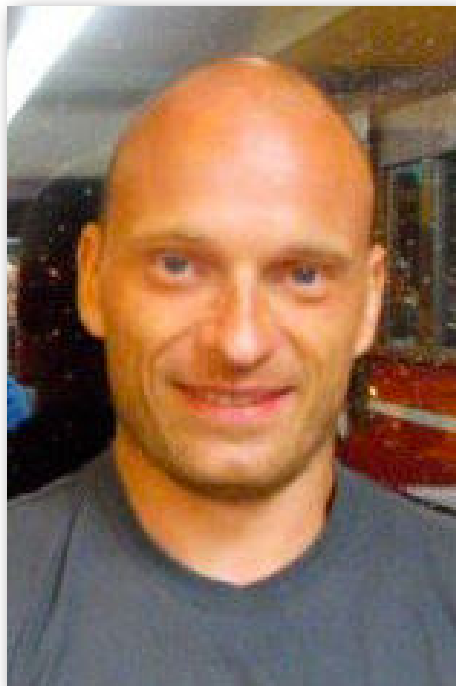
hvordan stenrev skal hjælpe havørreder i Naturpark Lillebælt.

De unge ørreder er typisk 12-20 centimeter lange og udgør et perfekt måltid for mange rovdyr.

Både gedde, sandart, mink, skarv og fiskehejre har appetit på ørreder, og mange af de små ørreder bliver ædt på vejen ud i havet, og i nærheden af åernes udløb i havet. DTU Aqua har anslået, at op imod 50 pct. af disse små ørreder bliver ædt af

Den lille havørred (smolt) i udløbet fra Storå på vej ud i havet.

Seniorforsker Jon C. Svendsen, DTU Aqua: - Vi er de første i verden som undersøger, hvorvidt et stenrev ved en vandløbsudmunding er i stand til at give de små havørreder de nødvendige skjulesteder.

skarver i mange områder, fremgår det af den interessante artikel.

"Nu vil naturpark Lillebælt, DTU Aqua og lokale ildsjæle undersøge, om et nyt stenrev kan hjælpe Ørrederne til at klare sig bedre. Ideen er, at stenrevet skal skabe gode skjulesteder for de mange små fisk, når de forlader vandløbet og svømmer ud i havet, så de bedre kan gemme sig for rovdyrerne. På længere sigt er målet at gavne havørred bestanden og biodiversiteten, hvilket også vil gavne lystfiskeriet.

Stenrevet bliver anlagt i 2022 og 2023 i Båring Vig på Nordfyn ved udmunding af Storå. Det sker som en del af et projekt "Bælt i balance", der støttes af VELUX-fonden.

"Vi er de første i verden, som undersøger, om etablering af et stenrev ved en vandløbsudmunding kan give de små havørreder nødvendige skjulesteder, og om det vil forbedre fiskenes trivsel.

Vi ved fra projekter i andre havområder, som er involveret i, at stenrev både giver fiskene skjul mellem stenene og tangskoven som opstår på udlagt stenrev, siger

NYETABLERING AF DAMBRUG - OMBYGNING AF DAMBRUG

Standard moduler - let - enkelt - økonomisk

Findes i 2 og 3 mtr. stykker

- Brugsmodel-beskyttede dambrugs-kegler i beton.
- Montage i én arbejdsgang.
- Sikker gulvforbindelse.
- Hurtigt videre

GIVE ELEMENTER, SÅ ER DU SIKKER!

- Standard-elementer elementer på "målt"
- Lynhurtig montering gerne i samarbejde med din entreprenør

Konsulent Torben Jensen, Give Elementfabrik A/S, **tlf. 75 73 26 76** Tilbud, brochurer, konsulentbesøg ufb.

seniorforsker Jon C, Svendsen, DTU Aqua.

Ud over at fungere som skjulested er det håbet, at revet over tid bliver et stort "spisekammer" for de unge ørreder og mange andre dyr. Tang og muslinger har svært ved at vokse på sandbund, men kan hæfte sig fast til stenrevets hårde overflade og etablere sig. En tangskov kan rumme op mod 100.000 smådyr pr. kvadratmeter.

For at kunne dokumentere effekterne af revet, undersøger DTU Aqua området før og efter, stenrevet anlægges.

Inden revet bliver etableret, vil unge ørreder blive indfanget kortvarigt i Storå nær vandløbets udmunding. Fiskene mær-

kes med små sendere, der afgiver et unikt signal pr. minut. Efter mærkningen slippes fiskene fri, så de kan genoptage deres vandring mod havet.

Signalerne fra senderne opfanges af 25 lytteposter, som skal opsættes i området. DATA fra lytteposterne kan dermed fortælle, hvor hver enkelt fisk opholder sig – og hvor længe.

Omkring halvandet år efter etableringen af revet, gentages mærkningen af ørreder i Storå.

Derved bliver det muligt at se, om der er forskel på fiskenes adfærd, før og efter, revet blev etableret, og i hvilken grad, de opholder sig ved revet.

Storå med sit udløb i Naturpark Lillebælt.

Efterladte platforme

kan blive havets oaser

Der er masser af liv omkring olieplatforme i havet, mener biolog i DTU Aqua

Er der liv omkring olieplatforme i havet? Ja, i høj grad, mener mange biologer, men ingen har endnu dokumenteret betydningen for fisk og fiskeri i den danske del af Nordsøen.

Det er et nyt 3-årigt projekt på DTU

Aqua med særlig fokus på torsk nu sat i søen for at gyde, skriver Anne Trap-Lind i en artikel fra netop DTU Aqua. Projektet er finansieret af DRHTC, oplyses det i artiklen.

På havbunden i Nordsøen står en række store stålkonstruktioner. Det er olieboreplatforme, og der er 67 af dem i dansk sektor. Denne her fra Thyra-feltet er under nedrivning.

På havbunden i Nordsøen står en række store stålkonstruktioner. Det er olieboreplatforme, og der er 67 af dem i dansk sektor. Nogle platforme anvendes fortsat, andre er ikke længere aktive, men én ting har de alle til fælles. Om godt 30 år skal alle olieplatforme være sendt på pension, for på daværende tidspunkt udløber tilladelsen til at udvinde olie i Nordsøen.

Hvad skal der så ske med de store platforme, som vi mennesker har placeret rundt omkring på havbunden? Ifølge international lovgivning OSPAR-konventionen af 1992 skal ting, vi har placeret i havet, fjernes igen, når det ikke bruges længere.

Der er bare det ved det, at mange platforme har stået på havbunden siden 70'erne, og derfor er de formodentlig

blevet til en integreret del af økosystemet i havet. Det skyldes, at en masse organismer, f.eks. tang og muslinger sandsynligvis har fæstet sig til fundamentet, og de fisk, der er rykket ind i det – som seniorforsker Jon C. Svendsen fra DTU Aqua kalder for kunstige rev – og her tyder udenlandske undersøgelser på, at der kan være rigtig mange fisk, der holder til.

”Vi har grund til at tro, at et rigt havmiljø har udviklet sig omkring de gamle fundamenter – f.eks. har forskere for nyligt dokumenteret marsvin ved fundamenterne. De udenlandske undersøgelser tyder på, at gamle fundamenter kan være særdeles produktive med høje tætheder, af bl.a. fisk, men vi ved utroligt lidt om emnet i danske farvande,” siger Jon C. Svendsen.

Den manglende viden omkring platformene skal et nyt 3-årigt forskningsprojekt nu råde bo på.

Seniorforsker Jon C. Svendsen er DTU Aquas mand bag projektet, og sammen med ph.d-studerende, Bruno Ibanez-Erquiaga skal han undersøge og dokumentere forekomster af fisk omkring fundamenter i Nordsøen. Særlig én fisk er i forskernes søgelys: Det er torsken!

Den har det svært i Nordsøen. Bestanden er langt under, hvad den var i 1980'erne.

Det samme gælder torskeyngel. Den mangler mange steder, hvilket tyder på, at den skal have beskyttelse i de tilbageværende levesteder, og vi ved, at torsk elsker stenrev, skibsvrag og lignende steder. De steder minder godt nok meget om

platformsfundamenterne, og derfor er der gode muligheder for, at torsk trives ved fundamenterne, siger Jon C. Svendsen – og uddyber:

- Forstil dig en sandbund ved stranden – hvor skal en lille torsk gemme sig, hvis den blive jaget af et rovdyr? Det samme oplever torsk på havbunden af Nordsøen, der i dag er domineret af sand- og grusbund mange steder. En torsk kan ikke grave sig ned i havbunden og gemme sig som en fladfisk kan. Her kan platformsfundamenterne fungere som en slags oase midt i Nordsøen, hvor der sandsynligvis er både skjulesteder og et godt fødegrundlag for torsk.

Ifølge lovgivningen er torsk og andre fisk også beskyttet imod fiskeri i en 500 meter zone omkring platformene. Det kan

Dansk boreplatform med tårn under nedrivning i Nordsøen.

Gamle boreplatforme kan blive "oaser" for bl.a. torsk i Nordsøen.

gøre fundamenterne til endnu vigtigere levesteder for mange fiskearter, hedder det bl.a. i DTU Aquas artikel om fiskenes trivsel omkring de gamle boreplatforme.

Forskningsprojektet vil over de kommende år dokumentere fiskene, der er ved en platform, og om områderne kan være så produktive, som udenlandske undersøgelser tyder på. Et vigtigt spørgsmål er, om man skal overveje at efterlade fundamenterne på havbunden, hvis det viser sig, at fungerer som kunstige rev med et rigt fiskeliv fuldt med ikke mindst torsk, som spiller en stor rolle økonomisk, kulturelt og historisk i Danmark.

Det er vigtigt, at vi forstår livet ved platformene, så vi ved, hvad der går tabt hvis

vi fjerner platformsfundamenterne, siger Jon C. Svendsen.

For at dokumentere fiskene, der lever ved et fundament, er det planen, at forskerne udfører kontrolleret fiskeri på meget præcise GPS-lokaliteter tæt ved et fundament og i stigende afstand fra fundamentet. På den måde kan forskerne bestemme, hvordan tætheden af fisk påvirkes af afstanden til fundamentet.

Men dette er kun et øjebliksbillede, fortæller Jon C. Svendsen i artiklen og forklarer, hvordan de i de videre undersøgelser vil følge torsk over tid ved at mærke individuelle torsk med en transmitter, som udsender en slags CPR-nummer for hver enkelt torsk, der bliver registreret af Lytte-

Endnu en boreplatform under nedrivning.

poster omkring fundamentet. Transmitteren giver mulighed for at følge de mærkede torsk ved platformen i op til et år.

Derved kan forskerne dokumentere, hvor længe fiskene opholder sig ved fundamentet, og om fiskene er ved fundamentet i gydeperioden. Hvis torskene gyder ved platformen, så kan æg og yngel sprede sig fra platformen og ud over store dele af Nordsøen.

I arbejdet med at tilvejebringe de data kan Jon C. Svendsen og Bruno Ibanez-Erquiaga se frem til et yderst krævende job.

Jon C. Svendsen og holdet skal arbejde på ret dybt vand, dvs. over 36 meter dybt.

Der skal bl.a. udsættes lytteposter på havbunde, og de skal have dem op igen, for alle data gemmes kun inde i selve lytteposten. Holdet skal også fange og mærke mange fisk, som skal overleve, og projektet skal udføres over 150 km. fra nærmeste havn.

”-Der er meget, som kan gå galt”, siger Jon C. Svendsen, der ikke desto mindre med en forskers optimisme glæde sig til at fange torsk, mærke dem med transmitter og sætte dem ud igen for at dokumentere fiskenes indtil videre hemmelige liv omkring de gamle olieplatforme.

Nu er det slut med erhvervsfiskeri - på Danmarks største sø

Fiskerfamilie tvunget til at forlade Arresø efter 32 aktive år

Fra nytår er det slut med erhvervsfiskeri på Danmarks største sø – Arresø i Nordsjælland.

Naturstyrelsen har afvist en kontraktforlængelse, først og fremmest af hensyn til ålen, der har været i stærk tilbagegang i de seneste år. Det var ellers afgjort, at erhvervsfiskeriet skulle være

sluttet for et par års tid siden. Den gang besøgte FERSKVANDSFISKERIBLADET de to sidste erhvervsfiskere, Tom Nielsen og sønnen Thomas, der gennem de sidste 32 år har haft forpagtningen af søen, deraf de seneste 25 år sammen med sønnen Thomas.

Far og søn, Thomas og Tom Nielsen – de to sidste erhvervsfiskere på Arresø.

Den gang lykkedes det dog at få en midlertidig udsættelse af kontraktens ophævelse, men så indtraf der pludselig nogle ændringer.

I 2018 kom Arresø ind under den nydannede Nationalpark Kongernes Nordsjælland, og kun otte måneder efter nationalparkens åbning blev Tom og Thomas indkaldt til et møde med Nationalstyrelsen, der på statens vegne administrerer fiskeriet på Arresø.

Da Arresø indgik i den nye nationalpark med særlig fokus på naturbevaring, ønskede Naturstyrelsen af hensyn til den truede ålebestand at stoppe ålefiskeriet på Arresø.

Som konsekvens heraf ville man ikke forlænge den eksisterende forpagtningssaftale med Tom og Thomas.

Af hensyn til den kritisk truede ål kan der ikke længere være erhvervsfiskeri på Arresø, mener Naturstyrelsen Nordsjælland.

Ved årsskiftet er det slut med erhvervsfiskeri på Danmarks største sø – Arresø, for Naturstyrelsen Nordsjælland besluttede tilbage i 2019 ikke at forlænge kontrakten med den familie, der i mere end 30 år har levet af at fange især sandart og ål i søen.

Forpagtningssaftalen med fiskerfamilien er blevet opsagt af flere grunde, oplyses det, men den primære grund er hensynet til ålen, der er rødlistet af den Internatio-

Thomas Nielsen lægger til kaj i Ågabet efter en af sine sidste fisketure på Arresø.

Flot historisk motiv af Ågabø, hvorfra der er drevet fiskeri i over 100 år.

nale Union for Conservation of Nature som kritisk truet art. Det oplyser "Sjællandske" i en artikel om seneste udvikling på Arresø.

- Hvis vi skulle have fortsat med erhvervsfiskeri på Arresø, så havde det været nødvendigt, at sætte forpagtningen i udbud, for den seneste forpagter har haft den i mere end 30 år. Dertil kommer, at seneste forpagter har været der i så mange år, at han har nogle særlige fiskerettigheder til ål, som en ny erhvervsfisker ikke ville kunne opnå, siger Jens Bjerregård Christensen og fortsætter:

-Men når vi så vælger helt at stoppe fiskeriet af ål i Arresø, så skyldes det, at ålen er rødlistet af IUCN som en kritisk rødlistet art, og med hensyn til deres forsigtighedsprincipper, så synes vi ikke ,

at vi kan stå inde for, at der bliver fisket ål i Arresø, siger skovridderen, der samtidig også fastslår, at beslutningen om at stoppe ålefiskeriet i Arresø nu ligger fast.

Forpagtningsaftalen mellem fiskerfamilien og Naturstyrelsen Nordsjælland udløb i 1920 men er blevet forlænget to gange af hensyn til drøftelserne om, hvad der skulle ske med Ågabø og de historiske bygninger som fiskerfamilien har holdt til i, nu hvor de kan se frem til, at specielt fiskeriet efter sandart bliver markant bedre..

Det har nemlig betydet, at der årligt er opfisket op til 25 tons sandart.

-Vi hilser Naturstyrelsens beslutning meget velkommen, da vi har svært ved at se, der kan drives bæredygtigt fiskeri – hverken efter ål eller andre arter i søen. udtaler

Annoncepriser

1/1 side (131 x 192 mm).....	kr. 2.250,-
1/2 side (131 x 94 mm).....	kr. 1.400,-
1/3 side (131 x 60 mm).....	kr. 1.250,-
1/4 side (131 x 44 mm).....	kr. 1.000,-

Alle annoncepriser er inkl. 4-farver og ekskl. moms.

Annonceindleveringsfrist

Ferskvandsfiskeribladet udkommer

6 gange årligt:

15. februar, 15. april, 15. juni, 15. august,
15. oktober og 15. december.

**Sidste frist for rettidig
indlevering af annoncer, er den
20. i måneden før udgivelse.**

Al henvendelse vedr. annoncer rettes til:

Pia Lund Hasselgren

Rabøl A/S

Søndergården 8

9640 Farsø

Tlf. 98 63 10 61

e-mail: ferskvand@rabol.dk

- Vi har det næsten som minkavlere, siger Thomas, som nu er dømt til at forlade Arresø-fiskeriet sammen med sin søn efter 32 års forpagtning.

Danmarks Sportsfiskerforbunds formand Torben Kaas og fortsætter:

- Flere af vore medlemsforeninger har både liggende i Arresø, og de kan nu endelig se frem til, at især fiskeriet efter sandart bliver markant bedre, nu hvor det erhvervsmæssige fiskeri ophører.

Selvom ålefiskeriet nu ophører, vil Naturstyrelsen ikke lade sig fraskrive muligheden for at genoptage fiskeri efter sandart på søen, hvis bestanden igen topper.

- Derfor arbejder vi lige nu for at få indført omsætningsforbud og redskabsbegrænsninger, så der ikke fremover kan fiskes kommercielt i vore ferske vande, siger Torben Kaas.

Efter den nedslående besked fra Naturstyrelsen siger Thomas Nielsen – den ene af de to sidste erhvervsfiskere på Arresø bl.a.: Det er med en lidt bitter fornemmelse, at vi nu forlader dette her sted, for der er stadig fisk at fange i Arresø, og det er jo et stykke kulturhistorie og en erhvervsvirksomhed, som man nu vælger at lukke ned efter så mange år, og det grundlag som Naturstyrelsen er kommet

med, bryder vi os ikke om. Det er ikke en holdbar forklaring.

Fiskerfamilien, der kommer fra Gilleleje, har holdt til ved Ågabets siden 1989, hvor fisker Tom Nielsen købte bygningerne og overtog forpagtningsaftalen efter sin forgænger, familien Brammer, der havde dyrket erhvervsfiskeri i Arresø i tæt ved 100 år – og som også ejede Frederiksværk Åleeksport.

- Den gang, da jeg overtog forpagtningsaftalen, var min far med i de første par år. Siden da er min søn, Thomas, kommet med ombord. Han har været med siden han var 16 år, og mit barnebarn, Gustav,

Oprydningen er ved at være slut og snart er kun minderne tilbage, og det er med en bitter fornemmelse, vi forlader dette sted, siger de to sidste erhvervsfiskere på Arresø, Thomas og Gustav Nielsen.

har også været med nogle gange i sine ferier, de seneste år, fortæller Tom Nielsen.

- Jeg er jo folkepensionist nu, men det er mere alvorligt for de unge mennesker, siger han.

Det er her fra det historiske Ågabets mange års fiskeri har fundet sted. Fra nytår 2022 er det slut!!

Brammer-slægten sad på forpagtningen til langt op i sidste århundrede. Siden slutningen af 1980'erne har forpagtningsafgifterne været betalt af vores firma, fortæller Tom.

Udgangspunktet for aktiviteterne har fortsat her op til nytår foregået via det gamle leje ved Ågabets som Tom investerede i, da han i sin tid overtog forpagtningen.

Fiskeriet har svinget en del gennem årene, men siden 1990 har Tom og Thomas drevet et fornuftigt fiskeri med årlige landinger på gennemsnitlig godt 10 tons ål og knap 16 tons sandart.

For sandartens vedkommende svarer landingerne faktisk til mere end en tredjedel af de samlede danske landinger af denne fiskerart.

Tom og Thomas har også tænkt på fremtiden, og så sent som i 2018 bekostede de udsætningen af 400.000 stk. åleyngel i Arresø.

Det var så samme år, Arresø kom med ind under den nydannede Nationalpark Kongernes Nordsjælland – og dermed sluttede en lang epoke også i Arresø's fiskerihistorie.

FFD Indkalder til den ordinære Generalforsamling 2022

Lørdag den 23. april 2022 kl. 13.00.

Afholdes i LSF lokale i Langåkulturhus, Bredgade 4, 8870 Langå.

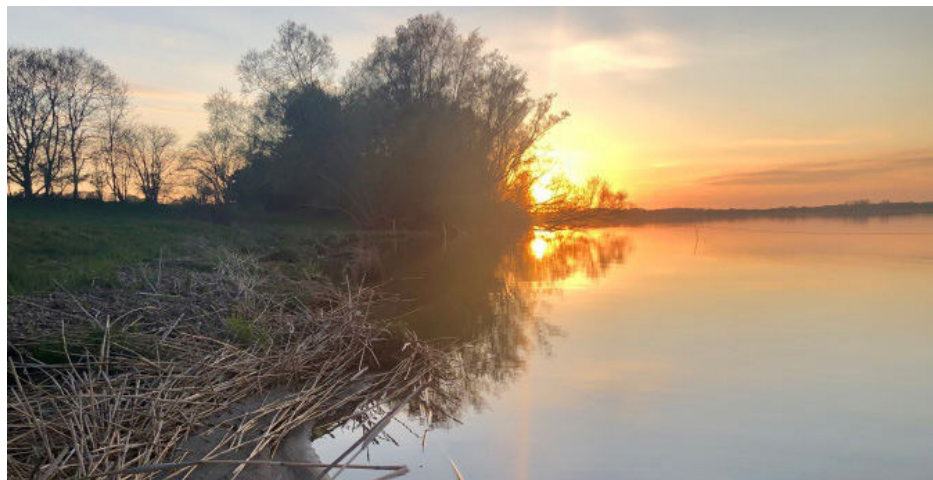
Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Godkendelse af forretningsorden og valg af stemmetællere
3. Beretning
4. Regnskab
5. Behandling af indkomne forslag
6. Fremlæggelse af budget for indeværende regnskabsår
7. Fastsættelse af dagpenge samt fastsættelse af eventuel aflønning af formand, næstformand og kasserer
8. Fastsættelse af kontingent
9. Valg af bestyrelsesmedlemmer:
På valg er:
Lystfiskere: Max Thomsen, Torben Salling. Lodsejere: Niels Barslund, Claus Nielsen.
Dambrugere: Peter Holm.
Erhvervsfiskere: Leif Olesen
10. Valg af 4 bestyrelsessuppleanter:
Dambrug: Jürgen Vogt
Lystfiskere: Ny skal findes.
Lodsejere: Ove Bisgaard.
Erhvervsfiskere: Preben W. Hansen.
11. Valg af 2 revisorer:
På valg er: Claus Rasmussen og Per Hørdum Pedersen
12. Eventuelt
Forslag fra medlemmerne, skal for at komme til behandling på generalforsamlingen, være formanden i hænde senest 3 uger før afholdelsen af generalforsamlingen. Indkomne forslag offentliggøres 14 dage før generalforsamlingen, på foreningens hjemmeside.

Der serveres smørrebrød inden generalforsamlingen, fra kl. 12.00, for tilmeldte.

Tilmelding til:
Gitte Underbjerg,
senest en uge før, på mail:
gun@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

*På bestyrelsens vegne
Niels Barslund*

FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN for Danmark

Formand

Niels Barslund (ansvarshavende redaktør)
Vormstrupvej 2, 7540 Haderup.
Tlf. 9745 2046 · Mobil 29 26 51 11
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Næstformand

Max Thomsen, Gl. Viborgvej 405, Ålum,
8900 Randers. Tlf. 8646 6053-2081 6053
maxgjerrild@elromail.dk

Medlemsskab og kontigent

Personligt medlemsskab kr. 520,- årligt
(inkl. Ferskvandsfiskeribladet)
Foreningsmedlemsskab kr. 1.040,- årligt
(afhængigt af medlemsantal)

Kontorhjælpen

Gitte Underbjerg,
Havnevej 17, 7130 Juelsminde
gun@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Telefontid alle hverdage kl. 08.00-13.00
Tlf. 51 24 02 11

Aqua-Dam

Jens Kristian Nielsen, Toftvej 14,
6950 Ringkøbing
Tlf. 97 32 60 77 · Fax 97 32 61 77
aquadam@post9.tele.dk

Bestyrelse

Akvakultur
Peter Holm tlf. 2323 2220

Erhvervsfiskere

Leif Olesen tlf. 7578 2201 / 2324 4410

Lystfiskere

Max Thomsen tlf. 8646 6053
Torben Salling tlf. 4081 1381
Bjarne Bach tlf. 2169 9200
Morten Nielsen tlf. 5240 4195

Bredejere

Schneider Philippsen tlf. 9745 2271
Niels Barslund tlf. 9745 2046
Claus Nielsen tlf. 9855 5033 / 4046 0333

Indvandring af åleyngel til danske ferskvande

DTU Aqua foretager årligt monitoring af åleyngel i udvalgte danske vandløb

Udtrykket "ålefaring" blev tidligere anvendt, når man skulle forklarer episoden, når åleyngel i en lind strøm søgte fra kystområderne op i vandløbene. De

spæde glasål kunne iagttages svømmende i vandsøjlen fra april til juli måned. Ålefaringen kunne ses i å-mundinger og ved sluser mellem fjord og hav, og jeg

Pumpestationen i Audebo mellem Isefjorden og den tørlagte Lammefjord.

husker således selv, hvordan jeg i 70'erne oplevede en mur af åleyngel, der presede sig på for at komme op i kanalerne ved Lammefjordens pumpestation i Audebo mellem Isefjorden og Lammefjordens afvandingskanaler – det var

ikke bare i tusindevis – men i millionvis, åleynglen stod i kø for at komme ind og befolke kanalerne i det store inddæmmede fjordområde.

Fænomenet var almindeligt, indtil 1970'erne, men i dag er mængden af

I 30'erne var vindkraften en væsentlig del af den energi, der sørgede for at pumpe vandet ud fra det store inddæmmede landområde.

åleyngel gået stærkt tilbage – også på europæisk plan udgør mængden af åleyngel kun få procent af, hvad den gjorde omkring 1980'erne.

I 2007 vedtog EU-Kommissionen en forordning der forpligter det enkelte medlemsland til at øge mængden af voksne blankål, der vandrer mod gydepladserne i Sargassohavet. Målet er at en større gydebestand i Sargassohavet vil øge mængden af ål som kommer til Europas kyster. DTU Aqua overvåger derfor nøje, hvordan ålebestanden udvikler sig.

Det er blevet sværere og mere arbejdskrævende at overvåge ålebestanden. Tidligere kunne man anbringe en fangstpose på et ålepas – som genvej for ål uden om en opstemning og tælle de ål, der passerede op gennem vandløbet. I dag er mange opstemninger nedlagt, eller der er etableret omløbsstrøg for at øge fiskenes frie bevægelighed i vandløbet. Når man skal undersøge ålebestanden i dag, bruger man derfor – ud over enkelte ålepas fælder – elektrofiskeri i småvandløb med

lav vandybde og god frisk strøm.

DTU Aqua foretager årligt monitoring af åleyngel ved elektrofiskeri i vandsystemer, der udmåler på Vestkysten fra Vadehavet i syd til Jammerbugten i Nord. Det drejer sig om Vester Vedsted Bæk, Klitmøller Å, Nors Å og Slette Å.

I Kattegat og Lillebælt monitoreres opgangen ved hjælp af ålepas fæller ved vandkraftværkerne i Kolding Å og Gudenå samt ved en opstemning i Hellebækken, som udmunder i Øresund.

REPARATION AF DAMBRUG

Udførelse af nye kummeanlæg
Indhent uforbindende tilbud.

HEE ENTREPRISE A/S
- den totale løsning

Holstebrovej 79, Hee, 6950 Ringkøbing
Tlf. 9733 5360
info@hee-entreprise.dk www.hee-entreprise.dk

Annonceindleveringsfrist

Ferskvandsfiskeribladet udkommer

6 gange årligt.:

15. februar, 15. april, 15. juni, 15. august,
15. oktober og 15. december.

**Sidste frist for rettidig
indlevering af annoncer, er den
20. i måneden før udgivelse.**

Sæler ved Bornholm

skal undersøges for spisevaner

Det kan ende med en ny regulering af sælbestanden i Østersøen

DTU Aqua har fået til opgave for Miljøstyrelsen at undersøge gråsælernes spisevaner i Østersøen ved Bornholm, og hvis undersøgelserne kommer til at fastslå, at sælerne æder f.eks. fladfisk i et omfang, der generer erhvervsfiskerne, vil der være basis for igen at regulere sælbestanden.

De bornholmske fiskere klager over gråsælernes indhug i fiskebestanden i

Østersøen. Først var det torsk, de kæmpede med sælerne om, men nu gælder det også flere fladfisk som skrubber, rødspætter og pighvar. Fiskerne oplever, at sælerne enten helt happer fladfisk – eller bider af dem i flæng, når fiskene sidder fanget i nettet, skriver DTU Aqua i en artikel "Sæler i søgeren".

Det er derfor en gruppe forskere fra DTU Aqua i februar har besøgt Bornholm for at undersøge omfanget af sælskader på

Sælerne lever "fedt" ved de bornholmske kyster.

Skambidt laks fundet ved Bornholm.

erhvervsfiskernes fangster af fladfisk er så stort, at der er grundlag for at genoptage den regulering af sælbestanden, som ellers udløb ved årsskiftet.

”Undersøgelsen vil give os nogle bedre tal på de direkte effekter af gråsælerne på fiskeriet omkring Bornholm”, siger senior Finn Larsen, der leder DTU Aqua undersøgelser for Miljøstyrelsen.

Ifølge Finn Larsen æder en gråsæl dagligt ca. 4-5 pct. af sin kropsvægt, så en gennemsnitlig gråsæl æder 4-5 kg. fisk om dagen.

Tidligere undersøgelser fra 2015 peger på, at omfanget af sælskader i visse områder er så stort, at det er vanskeligt at drive et rentabelt fiskeri. Og det er specielt fiskeri med passive redskaber som f.eks. garn og kroge, der er udsat for sælskader.

Men der er et behov for at opdatere vores viden om sælskader i det bornholmske fiskeri med passive redskaber i lyset af de ændringer, der er sket både i fiskeriet og i forekomsten af sæler omkring Bornholm,” siger Finn Larsen.

-Hvad bliver den største udfordring ved undersøgelsen?

”En stor udfordring er at få dækket nok områder og sæsoner, så undersøgelsen bliver retvisende for hele garnfiskeriet omkring Bornholm”, siger forsker Lotte Kindt-Larsen, der også arbejder med sæler og er med på opgaven.

I en artikel i Bornholms Tidende siger en af fiskerne, at han mener, at sælerne også angriber og skambider fladfiskene i net ”for sjov”.

Til det siger senior Finn Larsen: Nej, det er ikke adfærd, vi kan bekræfte. Vi kan bare konstatere, at sælerne nødvendigvis ikke spiser op, men hvorfor skulle de også det? Hvis der hænger den ene fisk efter den anden i garnene – sæler foretrækker fede fisk, fordi der er meget energi i dem, og Hvis der er fisk nok tager de måske kun det bedste f.eks. indvoldene, siger Finn Larsen.

På Bornholm vil Finn Larsen og Lotte Kindt-Larsen interviewe minimum ti fiskere og indhente oplysninger om redskaber, målart, periode, lokalområde, skadernes art og omfang samt eventuelle afhjælpning foranstaltninger, som fiskerne måtte benytte.

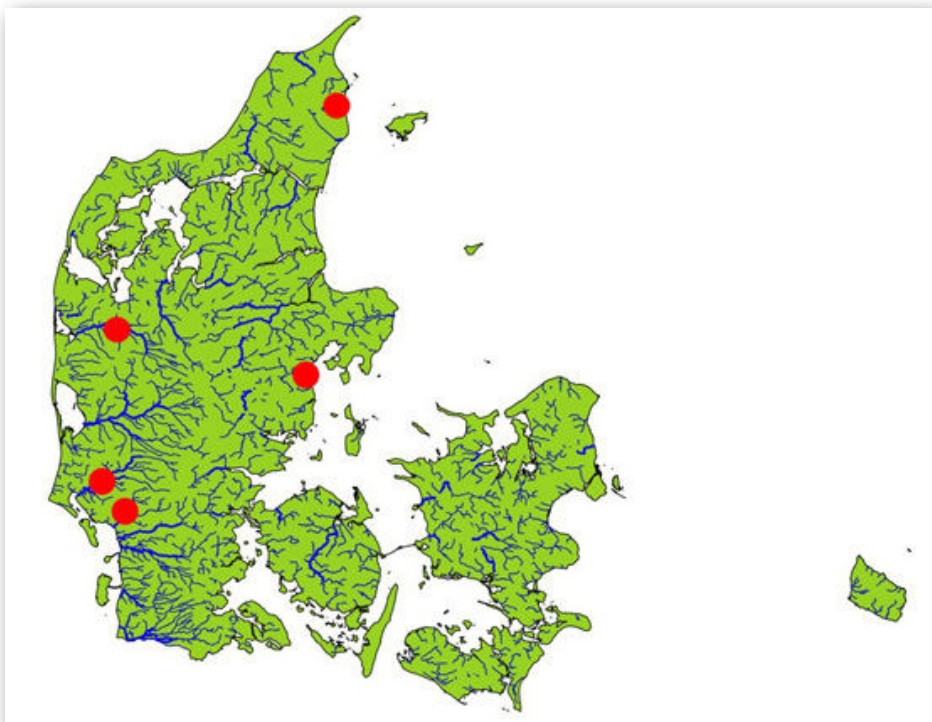
Pukkellaksen breder sig

- i danske vandløb

Sidste år blev fisken fanget fem forskellige steder i jyske vandløb

Pukkellaksen hører ikke naturligt hjemme i Danmark, men ikke desto mindre blev fisken sidste år fanget fire forskellige steder i Jylland, og den blev også så sent som i 2017 fanget i danske vandløb og kystnære områder i en-

kelte eksemplarer. Det er en fiskeart, som ikke naturligt er hjemmehørende i danske lokaliteter, og observationen af pukkellaks her i landet hører indtil videre til sjældenheder, fortæller DTU Aqua i sit første nyhedsbrev her i 2022.

Her blev de fem pukkellaks fanget i Danmark i 2021.

Pukkellaks fanget i norsk elv sammen med flere tusinde andre.

Pukkellaksen blev i 2021 fanget i Varde Å, Sneum Å, Skjern Å og Sæby Å, som har udløb til så forskellige steder som henholdsvis Vadehavet, Vesterhavet og Kattegat. Endvidere er der længere nede i Kattegat, nemlig i Århus Havn, fanget en pukkellaks i det forgangne år. Der er altså registreret pukkellaks på fire lokaliteter i Danmark i 2021, og i 1917 blev der fanget pukkellaks i otte danske vandløb.

Det er interessant at indsamle viden om forekomst af pukkellaks, og at følge om

der sker en ændring af forekomsten, som det er sket i Norge. I Norge har man oplevet en markant stigning i forekomsten af pukkellaks i mere end 120 forskellige elve, hvor pukkellaksen heller ikke er hjemmehørende.

Den største indvandring af pukkellaks til norske elve nogensinde blev registreret i 2021. Der blev således fanget over 100.000 pukkellaks i mere end i 120 elve. Desuden er der fanget tusindevis af pukkellaks langs den norske kyst, så der

Puckellaks fra sit hjemsted i Stillehavet.

er tale om en stigning, som viser, at der er mange gange flere pukkellaks i elvene og på kysten i Norge end både i 2017 og 2019.

En stigning i antallet af pukkellaks i danske farvande vil sandsynligvis have en negativ stigning på vandløbenes økosystemer. De få forekomster i både antal og udbredelser, der indtil videre er registreret i Danmark, vurderer DTU Aqua til at have begrænset betydning. Den mængde, der er set i Norge, vil kunne få langt større betydning.

Det er pukkellaksens specielle to-årige livscyklus, der er årsag til, at den stort set kun forekommer i vandløbene i ulige år (2017, 2019 og 2021) Pukkellaksen dør lige efter dens første og eneste gydning.

Alle pukkellaks dør efter gydning.

Pukkellaksen findes naturligt på Vestkysten af USA fra Alaska i nord til Californien i syd. Desuden findes de i Japan, Korea og på Kamtjatka halvøen i Rusland.

I Danmark er der ikke mange restriktioner i forbindelse med fangst af pukkellaksen. Der er f.eks. hverken mindstemål eller fredningstid på fisken. Den må derfor fanges og hjemtages uanset størrelse. Det samme gælder i øvrigt for regnbueørred, der også er en Stillehavs-art, som ikke er hjemmehørende i danske vandløb. Vær dog opmærksom på, at de almindelige regler for fiskeri i de lokale områder stadig gælder.

Advares mod at spise fisk fra Mølleå-søerne

Der er fortsat gift i Furesø og Farum Sø fastslås det i seneste undersøgelse

Kommunerne i Mølleå-systemet med bl.a. Furesøen og Farum Sø fraråder fortsat at man spiser fisk, der er fanget i systemet. Det sker efter analyser af vandprøver i de to søer og systemet

i det hele taget. Vandprøverne viser sig at være forgiftet med PFAS/PFOS, fremgår det af oplysninger på Lyngby-Tårnbæk Kommunes hjemmeside.

Furesøen er ikke kun fiskefangst – det er også naturoplevelser af højeste klasse, f.eks her hvor solen står op over søen en tidlig sommermorgen.

Vandprøver for de to giftarter overskrider de gældende grænser for søer og vandløb.

Kommunerne langs Mølleå-systemet fraråder derfor fortsat at man spiser fisk, der er fanget i det pågældende område – åløbet og søerne opstrøms.

En tværkommunal arbejdsgruppe har som led i kildeopsporingen af, hvor forureningen kan stamme fra, fået foretaget vandprøver fra søerne opstrøms Mølleåen,

herunder Farum Sø, Vejle Sø og Lyngby Sø.

Vandprøverne er blevet analyseret for PFAS- stoffer, herunder PFOS.

Koncentrationen af PFOS er i alle de analyserede tilfælde under 30 ng/L og er dermed langt lavere end de koncentrationer, man sidste år fandt i Korsør Nor på op imod 34.000 ng/L.

Dog gælder det for alle analyserede vandprøver, at de overskrider de gældende

kvalitetskrav for søer og vandløb, hvorfor også kommunerne fortsat fraråder at spise fisk, der er fanget i Mølleåen og søerne opstrøms.

-Kommunerne er i kontakt med Fødevarestyrelsen med henblik på at foretage PFOS-analyser af fisk. Kommunerne opretholder den opsatte skiltning, hvor det frarådes at spise fisk, fanget ved Mølleåen og søerne. Vi følger op på skiltningen, når

vi har en afklaring med Fødevarestyrelsen, hedder det på Lyngby-Tårnbæk Kommunes hjemmeside.

Koncentrationerne af PFOS, der fundet i den nyeste analyse, svarer til det niveau, der sidste år blev fundet i Mølleåen, men det er ikke muligt at udpege en konkret kilde til PFOS i søerne og Mølleåen.

Resultaterne tyder dog på, at der muligvis findes en kilde til Furesøen og Lyngby S, da her findes de største værdier på 23-29 ng/L. Dette vil kommunerne nu undersøge nærmere og de indledende analyser er et vigtigt skridt på vejen for at opspore kilden til fluor stofferne i vandløbet.

Siden Lyngby-Tårnbæk Kommune i november 1921 blev orienteret af Region Hovedstaden om indholdet af PFAS-stofferne (herunder PFOS) i Mølleåen er der indgået et tæt samarbejde med

Ruderdal, Gladsaxe og Furesø Kommuner for at skabe overblik, opspore kilden og lægge en samlet plan for videre håndtering af sagen.

Kommunerne har sammen formet en arbejdsgruppe og henvendt sig til Region Hovedstaden, Miljøstyrelsen, Fødevarestyrelsen og Styrelsen for Patientsikkerhed.

Region Hovedstadens oprindelige analyser forventes klar i slutningen af 2022 og vil sammen med kommunernes egen kildeopsporing lægge fundamentet til en videre håndtering af sagen.

Furesøen er rig på mange fiskearter, bl.a. sandart, men kommunerne advare indtil videre mod at spise de fangede fisk.

Sensationelt fund

- af perlemuslinger i Varde Å

Fundet vil muligvis betyde store forsinkelser af energiprojekt til milliarder

Energinet har været ude for noget nær et sensationelt fund af flodperlemuslinger i Varde Å.

Der er tale om den yderst sjældne og fredede flodperlemusling, og fundet vil antagelig få konsekvenser i form af forsinkelser og fordyrelser ved opførelsen af den 400 kilovolt store højspændingsledning fra Idomlund til Endrup og ned

til grænsen – et projekt til en samlet pris på 3,8 milliarder kroner.

- Det er sådan set glædeligt, at perlemuslingen er blevet fundet, men det kommer bare lidt på tværs, siger projektleder Christian Jensen fra Energinet til Jyske Vestkysten.

Flodperlemuslingen kan blive over 100 år.

For på baggrund af fundet af flodperlemuslingen har Energinet nu beskrevet en boremetode, så de ikke under anlægsarbejdet kommer til at skade flodperlemuslingen. Miljøstyrelsen skal dog først godkende metoden i forbindelse med den i forvejen forsinkede miljøgodkendelse.

Grundet kviksølvforureningen i Varde å-systemet fra Grinstedværket havde mange ellers opgivet flodperlemuslingen, som i større antal senest er konstateret i 1974.

Belært af erfaringerne med naturgasprojektet Baltic Pipe, så er Energinet gået ekstra grundigt til værks i forbindelse med miljøkonsekvensrapporten for etablering af højspændingsledningen fra Idomlund og ned Endrup. Birkemusens opholdssteder var ikke godt nok undersøgt og spændte derfor ben for miljøgodkendelsen for Baltic Pipe.

Så for at undgå samme situation med 400 kilovolts højspændingsledningen fra Idomlund til Endrup, så undersøgte Energinet i september bunden af Varde Å.

Her skal nu et kabel bores syv meter under bunden af Varde Å. Et område som tidligere husede den meget sjældne flodperlemusling, som blev fredet i 1931.

Til alles overraskelse, så fandt dykkere flere steder levende flodperlemuslinger, der i Danmark kun findes i Varde Å.

- Det er en sensation. Det er megavildt. Det er et spøgelse, der er blevet levende igen, siger naturvejleder og biolog Peter Skødt Knudsen fra NatuKulturVarde.

Flodperlemuslingen er en kæmpe (15 centimeter) med mange perler, hvorfor der i 1929 var klondykelignende forhold i Varde i jagten på perler og rigdom under

Flodperlemuslingen minder meget om saltvands blåmuslingen.

depressionen. Det er en del af fortællingen om os. Den er direkte årsag til fredningen af perlemuslingen, der kan blive op til 140 år gammel og først bliver kønsmoden som 30-årig.

- Den er en del af fortællingen om os. Den er en signatur for Varde og virkelig en art, vi håber kommer tilbage i stort antal igen, siger Peter Skødt Knudsen.

Alt til dambrug hav- og ålebrug

klækkeudstyr
transport og
iltfo
foder
fug
alup
balje
spande
handsker

Udlevering af varer:

Mandag-torsdag: 14.00-16.00
Fredag: 14.00-15.00

Alt i plastrør og slanger
og tilhørende fittings

*Vi er med til
at sikre bredden*

Vestermarken 3 • 8765 Klovborg
Tlf. 70 23 12 18 • Fax. 76 59 50 20
mail@midtjysk-akva.dk
Se netbutikken på: www.midtjysk-akva.dk

Midtjysk Akva

FERSKVANDSFISKERIBLADET

REDAKTION

Henning Nielsen

Rylevej 1 A, 4220 Korsør, tlf. 58 38 72 25

henviol@dlgtele.dk

INDLEVERINGSFRISTER

Indlevering af redaktionelt stof og annoncer til næste blad skal ske senest **den 20. marts 2022**.

TRYK

Rabøl A/S, Søndergården 8, 9640 Farsø, Tlf. 9863 1061

Annoncer:

Henvendelse vedr. annoncer til

Pia Lund Hasselgren, Rabøl A/S . Tlf. 9863 1061

e-mail: ferskvand@rabol.dk

Stof til bladet indsendes til redaktionen som e-mail, på diskette eller CD-ROM. Bladet påtager sig intet erstatningsansvar som følge af trykfejl i annoncer.

Bladets artikler udtrykker ikke nødvendigvis foreningens officielle politik.

FORSIDEFOTO: Fotoet er et historisk motiv fra den gamle ålekiste i Klejtrup, oprindeligt går dens aktiviteter tilbage til Christian den Fjerdes tid, og det er blevet til millioner af ål, der er i tidens løb er fanget her. Men nu har myndighederne så indført forbud mod fangst af ål i bl.a. ålekister, og det er et forbud, der kommer til at gøre rigtig ondt på landets ålefiskere – en epoke i Danmarks fiskerihistorie er slut! Alligevel er vi stadig lidt optimister og kalder motivet for "Mod lysere tider", med håbet om, at dette også kommer til at gælde for ålefiskeriet. Foto: Viola Nielsen.

B

DANMARK

PP

FERSKVANDSFISKERIBLADET

Havnevej 17, 2.
7130 Juelsminde

